

ב טור ותרשימי א. ג שם
במקרא. ד הרמב"ם
בפרק ג מהלכות קריאת
שמוע.

(י) על גבי קרקע לא שגא בכלי, ויכלבד שלא יהא עביט (י) המיוחד להם (ורין עביט עין לקמן סימן פו), ולא שגא היו (י) הם בפלי תחלה ונותן עליהם מים, לא שגא היו המים בפלי תחלה: ב. * רביעית שאמרו, למי רגלים של (י) פעם (י) אחת, ולשל שני פעמים (י) שתי רביעיות ולשל שלש שלשה. (הגה וכן לעולם):

עז מי שגצרה להטיל מים בשעת קריאה, וכו' עיף אחד:

א ברות כב. ב תוספות
שם ורמב"ם יונה והרא"ש.
ג הנהגות מימיו בפרק
ר מהלכות מפלה. ד שם
במקרא לרעת הר"ף
ורמב"ם בפרק ב
מהלכות קריאת שמוע.

א. (ס) * הנה קורא והתחילו מי רגליו שותתין על ברפיו, פוסק עד שיכלו (ב) המים ותווד לקרות, ואפלו אם נפלו על בגדיו ויש בהם טופת על מנת להטפית, עין שהם מכסים (ב) בבגדו, ונאם נפלו מי רגלים בארץ, (ד) * מרחיק מהם ארבע (י) אמות. הגה או כשעור שיתבאר לקמן סימן פב או ממתיק עד שיכלעו בפרקע (הרב רמב"ם יונה דברות): ואפלו שהה כדי לגמור את פלה, אינו צריך לחזור אלא למקום שפסק. הגה ויש אומרים דאם שהה כדי לגמור את פלה חוזר לראש, (י) * וכן עקר, וכמו שכתבתי (י) לציל סימן סה, ומשצירן לפי הקורא:

באר היטב

נגזר המי רגלים שנה בשנה ולא כפי רב מים, וכדאי לסימן עליו באסור תורה כל שכן באסור דרבנן, עד כאן לשונו, עין שם: (ב) בבגדו, אבל אם הם מגלים צריך להסיר בגדיו, אבל בתפלה שאסור לזוז ממקומו מתפלל בדרבנן אפילו הם מגלים, בין דאין אסורים רק מדרבנן, בית יוסף. עין מנן אברהם סוף סימן צ: (ג) אמות. או ממתיק עד שיכלעו בפרקע

באר היטב

להטפית כי אם כשיש באותו מקום מים על כל פנים בקלפת השום, כמו דפסקין לענין חבור מקנאות בורה דעה סימן רא עיף גר בהג"ה, ובש"ף שם עיף קטן קיט, עין שם, או אפשר בענינו שהיה מדרבנן שאני. וקצאתי בספר שלחן שלמה שכתב בסימן עז וזה לשונו, ולפ"ד רביעית מים, וקראה שכלכו המים על כל מי רגלים שהם טופת על מנת להטפית, עד כאן לשונו, דממציא שכלכו המים עליהם, משמע דסבירא לה דטופת על מנת להטפית לחוד לא חשיב חבור, וצריך עיין: ב * רביעית שאמרו וכו' פעם אחת, עין במשנה ברורה מה שכתבנו בשם חכם צבי. ואפלו לדעה הראשונה יש לומר, דרובא כשהשתיק במקום אחד או צריך רביעית לבשל השעור, מה שאין כן כשהטיל מקצת במקום אחד ומקצת במקום אחר, די שיהיה רק כנגד מים (ואליה רבה תורי מנחם):

א * הנה קורא. עין משנה ברורה מה שכתבנו לענין תפלה, והוא מהפרי מגדים. וכתב עוד, דאפשר דאפילו יעבר על ידי זה זמן תפלה, אפלו הדי ממתין, וכל שכן לפי מה שכתבנו לעיל דאפשר דבעת השתיקה הוא מדאורוקא, יש להתמיר: * מרחיק מהם. ולענין תפלה, עין בבית יוסף דפוסק בדעת הרשב"א, דכיון שכתב הוא עומד בתפלה אין צריך להרחיק כלל במי רגלים שהוא מדרבנן, אבל לקמן בסימן צ עיף כו, בהשתיק חינוך בבית הכנסת, משמע דפוסק כאידך פוסקים דצריך להרחיק גם בתפלה ארבע אמות או שישחק עד שיביאו לו מים להטיל בתוכם ולא דמי להפשיט בגדים ורגליו רבנן בתפלה אף דהם טופת על מנת להטפית, וכמו שכתבנו במשנה ברורה, משום דהוא הפסק גדול לילך ולפשט וללבש אתהים תחת, מה שאין כן הליכה לא מקרי הפסק כל כך וכן שתיקה. ובכלש מנחם, דהוא שכלאו הכי בגדיו גם כן מלבלין ממי רגלים ואי אפשר לו לפשטם באמצע תפלתו, על כן הקלו בו גם כן שלא ירחיק גם כן ממי רגלים שגטפו מהם על הארץ. וכן להתמיר, כי שישקה השנה והשלישית שהובא בהפרי מגדים שניהם דלא כלבשו, וגם בתשובת הרשב"א גופא משמע דהוא מקל אפילו באין בגדיו מלבלין, וכן כתב בספר משה יהודא וכן מוכח בתוספות. ועל כל פנים לענין השתתת חינוך, משמע מהפרי מגדים דאין לזוז מפסק השלחן צריך דשם, וכן משמע בשערי תשובה בסימן צ, עין שם: * וכן עקר כו'. עין במשנה ברורה מה שכתבתי בדריעבר לענין תפלה. ואף

(ב) אחת, ואין חילוק אם השתיק הרבה או מעט, כסף משנה, מנן אברהם. ובתשובת חכם צבי סימן קב פסק דאם המי רגלים הם פחותים מרביעית דסגי ברכ מים לבטלן ואין צורך רביעית, ולא אמרו רביעית אלא להקל, שאף אם המי רגלים של פעם אחת הם מרבים מרביעית סגי ברביעית לבטלן. ובשליש גבורים בשם רי"א"ו מקל יותר ומתיר דאם המי רגלים פחותים מרביעית, דאין צריך מים אלא

משנה ברורה

(ד) על גבי קרקע, וקראה (י) שילכו המים על כל מקומות שהמי רגלים נשפכים שם שהם טופת על מנת להטפית. ועין בבאר היטב: (ה) המיוחד להם. שאם אפלו אין בו מי רגלים כלל אסור לקרות נגדו, ואינו מועיל בנתינת המים להקשיר הכלי עצמו, כמו שיתבאר בסימן פו: (ו) הם בפלי תחלה. וכן אם היו מים מרביעית תחלה על גבי קרקע, והשתיק אחר כך על גבי המים, מותר לקרות קריאת שמוע, (י) ואפלו אם עתה מחמת מי רגלים נתפשט יותר: ב (י) פעם אחת. ואפלו אם השתיק הרבה די ברביעית, ונכ"ל כסעף קטן כו, וכן אם השתיק רק מעט, יש אומרים דצריך גם כן רביעית. אבל בתשובת חכם צבי סימן קב פסק, דאם המי רגלים הם פחותים מרביעית, דסגי ברכ מים לבטלן ואין צורך רביעית, ולא אמרו רביעית אלא להקל, שאף אם המי רגלים של פעם אחת הם מרבים מרביעית סגי ברביעית לבטלן, אבל לא להתמיר, ואפלו אם המי רגלים הם משתי פעמים, סגי ברכ מים לבטלן, (י) וכן הסכימו הגאונים. ועין עוד מה שכתב לקמן סימן פב במשנה ברורה עיף קטן ד: (ח) שתי רביעיות. פסק בדעת הרמב"ם ושארי פוסקים, ולא בדעת הרשב"א שמקל בזה, כמו שכתב בבית יוסף. וכמנן גבורים מצדד לומר דאין ביניהם מחלוקת, ואף הרמב"ם לא קאמר דכפי שתי רביעית לשתי פעמים רק כשבאו זה אחר זה, כגון שהשתיק ונתן לתוכו רביעית מים, כשהותר ומשתיק צריך עוד הפעם לתת לתוכו מים וכן לעולם, ולא מחזי לזה מה שהטיל הרביעית בפעם ראשונה, אבל אם השתיק כמה פעמים ורוצה לקרות כנגדו, די בתפלת רביעית לכד, עין שם. ובבאר הגר"א מסכים גם כן להלכה די בתפלת רביעית לכד בזה, עין שם כי קצרותי:

א (א) הנה קורא. הוא הדין (י) לדברי תורה ולהפלה פוסק עד שיכלו המים לשותת, ואפלו (י) ואפלו (י) וצטרף על ידי זה לשהות הרבה באמצע תפלה שיתיה כדי לגמור פלה ויצטרף על ידי זה אחר כך לחזור לראש, אפלו הכי ממתיק: (ב) המים. ואף (י) דלמשה ברכיני לתות צדן ממני רגליו, מותר: (ג) בבגדו. רוצה לומר, שהפגד העליון לא נתלכלך. ואם גם הוא נתלכלך, (י) בקריאת שמוע ושאר דברי קדשה צריך לילך ולהסיר בגדיו, או על כל פנים לכסות המקום המלכלך בבגד אחר, אך לענין תפלה, שאי אפשר לו להפסיק ולצטק בזה, מתפלל בדרבנן אחר השתיקה, עין דאסור מי רגלים אינו אלא מדרבנן, וכבר הוא עומד בתפלה, לא גזרו: (ד) מרחיק, עין בבאר היטב, דלענין תפלה גם כן נכון להתמיר להרחיק נפלו לו על הארץ כמו לקריאת שמוע: (ה) אמות. או ממתיק עד שיכלעו בפרקע כשעור שיתבאר לקמן סימן פב, כן צריך לומר, וכתב המנן אברהם, דאף דאפשר דעל ידי התמטתה על תכלית וצטרף להטות כדי לגמור פלה ויצטרף לחזור לראש, אפלו הכי אין להתעורר שמוע דהוי כקורא בתורה, אבל אם נזדמן לו כן בכרבת קריאת שמוע, (י) טוב יותר שיתרחיק מהם ולא ימתן על תכלית בפרקע, וכדיעבד אם שהה בכרבת קריאת שמוע כדי לגמור פלה, אינו חוזר לראש, ובדלעיל בסימן סה במשנה ברורה: (ו) וכן עקר. עין לעיל בסימן סה במשנה ברורה ובבאר היטב הליכה דבארנן שם כל פרטי דין זה: (ז) לעיל סימן סה. רוצה לומר, דתלוי העקר אם הוא אנוס בעת התפסק חוזר לראש, והכי נמי תא אנוס הוא ולענין תפלה, אם נזדמן כן באמצע והמתין על הכאת מים או

שער היצוין

(י) פשוט: (י) שלחן שלמה: ב (ב) מנחת השקל וישועות יצחק ומנן גבורים: א (א) מנחם אדם: (ג) פרי מגדים: (ד) פרי מגדים כאשל אברהם סימן עז כשיטה השנה, ובסנין עז אורח פתח להפך, ויש למקל בזה, כי גם תא"ו מקל שאין צריך לקנח: (ז) מנן אברהם ואליה רבה ומנחם אדם: (ח) פרי מגדים: (ט) פרי מגדים: